

M. Molins: La importància del text.

MANUEL MOLINS

L'espectacle de la paraula

Manuel Molins, un dels més valuosos dramaturgs valencians, ens parla de llibres, de projectes, de teatre.

E. Sòria

Manuel Molins, membre d'honor de la reduïdíssima llista d'autors teatrals amb què compten els valencians —més de 15 anys en la tasca i sense perdre alé— acaba de veure publicada una de les seues obres: *Centaures*, i, probablement, n'hi veurà aviat un grapat més. És una bona ocasió, sens dubte, per parlar amb ell de teatre, de llibres i d'escenaris, de projectes.

—¿Què representa *Centaures*, ara publicada, dins de la teua obra?

—Bé, *Centaures* és una obra que ja té uns quants anys, uns cinc, i va ser premi Ciutat de València per l'any 81, crec. Ambientada en el segle XVI valencià, una època molt interessant, decisiva: les Germanies, el Renaixement... Fins l'any 1977 jo vaig estar fent una mena de teatre, diguem-ne, històric. Després, he fet altres coses. M'ha interessat molt el món dels mites. Dins d'aquest cicle mític hi ha

Diònysos (que va ser premi Ciutat de de Granollers), *Jocs de verí*, *Hipòlit i Fedra*, que és un nou replantejament d'aquest mite, amb una certa tradició entre nosaltres.

—*¿I ara? ¿Segueixes treballant en aquest cicle mític?*

—Darrerament, m'ha interessat molt recuperar un teatre lúdic, la comèdia. Des de 1980, amb *La divina tramoia*, i després altres obres com *Eva*, *Tango* (que és més aviat un melodrama) i, darrerament, *Desficacis*, una obra que intenta entrar en la tradició del sàinet, el disbarat... on he tractat de reflectir teatralment la vida quotidiana a la ciutat de València. El problema és que es fa difícil parlar d'evolució quan una bona part de la teua producció no ha estat publicada, fins i tot una part no ha estat mai representada. La gent, en aquestes condicions, ha de tenir una imatge distorsionada, fragmentària, dels autors.

—*Ara això s'està arreglant una mica, almenys en el teu cas...*

—Sí, i jo estic prou content, no sols per la publicació de *Centaures*. 3 i 4 possiblement publicarà un grapat d'obres meues d'ara endavant, i hi ha també altres ofertes. Tot plegat em fa prou il·lusió, i em sembla, si és una actitud que es generalitza, que és un pas cap a la normalització de la situació. Els autors valencians han hagut de publicar a Barcelona, amb comptades excepcions. A Barcelona és una mica més fàcil. Però cal fer-ho també des d'ací. Jo escric a València i el meu treball reflecteix d'alguna manera la societat valenciana, per això és normal que vulga publicar ací.

—*¿I a què creus que s'han degut les dificultats de publicar teatre a València?*

—Jo crec que es pot constatar una tradicional deserció dels intel·lectuals valencians respecte al teatre. La veritat és que, amb les excepcions, poques, de rigor, els ha interessats ben poc. No comprenc molt bé per què. Perquè, a més de la seua major o menor vàlua estètica, el teatre compleix una funció social, lingüísticament prestigiadora, innegable. Una cosa que a Barcelona s'ha entès una mica més. A banda això, hi ha un problema, de cara al públic en general, d'educació de lectura. La gent no està acostumada a llegir teatre, encara que el text teatral, més enllà de la representació, és tan llegible com una narració o un poema. Aquesta manca d'educació lectora repercuteix, de segur, negativament en les vendes. Per

això, la lectura de textos teatrals s'ha d'incentivar. Amb premis o com siga... Fa vint anys no hi havia una narrativa de gruix al País Valencià. Si ara n'hi ha, és en bona part perquè se n'incentivà molt l'aparició.

—*¿Creus que dins el teatre valencià es valora prou el text?*

—El teatre a València ha viscut i viu enmig d'una gran precarietat. I això es nota també a nivell de teorització. Hi funcionen encara els tòpics dels anys 60: la mort del teatre de la paraula, i aquestes coses tan passades. De cara a fer un teatre de més volada, s'ha de rendibilitzar l'ús de les tècniques de l'avantguarda estètica i també l'ús de la llengua, de la

parlant en general, com veus el teatre a València, ara?

—Mira, ja saps que la situació del teatre en català a València ha estat sempre precària. D'una banda, ha mancat una escola. Hi ha prejuïus que no compartesc. Con l'odi al sàinet. Manca en el gremi un major respecte pel treball de cadascú. Ens hem d'obrir a més gèneres, des del teatre èpic fins als esquetxos del café-teatre, tot pot ser vàlid. Cal, sobretot, tenir companyies estables i independents que vagen consolidant un camí. També cal tenir clar que s'ha de fer teatre en català i per què. A quin públic volem adreçar-nos, etc. Fins ara, per promoure el teatre en català s'ha fet

seua expressivitat. Als anys vuitanta la paraula es torna a entendre com a espectacle. Seria absurd negar la importància d'un bon text.

—*I tocant a la representació dels teus textos ¿quins projectes tens enguany?*

—S'ha parlat que el Teatre Estable pose en escena enguany *Centaures*, dirigida per Antonio Díaz. Potser dins d'una exposició que es prepara sobre el temps dels Borja, que em sembla que és magnífica.

—*Almenys serà magnànima. ¿I,*

—i on correspon se segueix fent— una pèssima política. I per això no funciona.

—*¿I en el futur?*

—El que ha generat més expectatives ha estat la creació del Centre Dramàtic, que podria fer moltes coses pel nostre teatre. També hi ha la nova línia del Teatre Estable, que em sembla molt interessant. Ara sembla que comença a activar-se les edicions de textos teatrals. Tot plegat és esperançador. Fent un bon treball a llarg terme, el teatre al País Valencià funcionarà, i funcionarà en la nostra llengua. És important que funcione. □